

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Naša je zmaga!

Zdaj so govorila mesta in trgi. Govorili so najneodvisnejši, najizobraženejši politično samostojno misleči sinovi slovenskega naroda na Kranjskem. Govorili so tisti sloji, ki jedini zvesto čuvajo narodne in politične pravice slovenstva, ki so slovenskemu narodu ustvarili in izvajali vse, kar ima, govoril je cvet slovenstva v naši deželi in na sijajen način novič pokazal svoje narodno in napredno mišljenje ter izrekel uničujočo obsodbo nad brezdomovinskim klerikalizmom.

Lepa in častna je zmaga, ki jo je v skupini mest in trgov izvajalo slovensko meščanstvo, toliko lepša in častnejša, ker so se proti slovenskemu meščanstvu združili z brezdomovinskimi klerikalci tudi Nemci ter tod in tam s podporo vladnih organov poskusili strmo oglaviti našo stranko, prav ker stoji neomahljivo na braniku narodnih pravic in koristi.

Take vojne, kakor letos, še ni bilo v mestih in je morda tudi nikdar več ne bo. Klerikalci, pijani zmage v kmetijskih občinah, so se z vse ljutostjo vrgli na mesta in trge. S „Slovencom“ lahko rečemo: „Vse so počeli, kar so mogli! Vse najnižje strasti so posikali po vseh potih naše domovine, vse, kar je slabega, so prebrskali in s peklensko zvitostjo so vse to napeljali na svoj mlin. Ni bilo oderuha, ni bilo hinavca, ni bilo priliznjence, ni bilo breznačajnika v naši deželi, ki bi ne bil delal z vsemi silami za klerikalce. Vse, kar je slabega, se je združilo in vse, kar je slabostnega, se je posikalo. Vse, prav vse!“

In na čelu je korakala katoliška duhovščina. Denarja se je razsipalo na tisočake; tiskanega papirja se je razmetalo med ljudi na cente in celo med ljudstvo, med to ubogo ljudstvo se je pustila naša duhovščina! — In kako! Vse je obračala nasprotna tolpa v boj proti nam, v boj proti napredni narodni ideji. In vse ni nič pomagalo.“

Klerikalna stranka, ki se je — da go-

vorimo zopet s „Slovencom“ — postavila „v boj proti naprednim in narodnim načelom, v boj za laž in obrekovanje, v boj za podlost in umazanost, v boj za vse, kar je grdega in proti vsem vzorom našega naroda“, ta stranka je bila včeraj na celi črti porazena, in pokazalo se je, da tudi v zvezi z nemškimi meščani in z raznimi vladnimi organi ne more ničesar doseči, še toliko ne, da bi kacega narodnega kandidata spravila v ožjo volitev. O stranki, ki niti tega ne doseže, se lahko reče, da v mestih in trgih nič ne šteje, in da mej meščanstvom nima nikake zaslombe.

Minole volitve v mestih so nam pokazale zvezo mej brezdomovinskimi klerikalci in Nemci, in sedaj bo znal slovenski svet ceniti klerikalno upitje zoper „zvezo liberalnih Slovencev z liberalnimi Nemci“. Koliko so klerikalci upili radi te „zveze“, katere v resnici ni bilo nikdar, sedaj pa so vrgli krinko od sebe in sami beračili podpore pri Nemcih, sami sklenili zvezo zoper nas s tistimi Nemci, katerim so še pred nekaj dnevi očitali luteranstvo.

Trdno so klerikalci računali, da s pomočjo Nemcev in nekaterih vladnih organov vržejo Plantana in Ferjančiča, domišljali so si, da imajo ta dva mandata že v žepu, in da pride iz Kranjske kvečjemu dr. Tavčar v državni zbor, a bili so popolnoma poraženi.

In z njimi vred so poraženi Nemci, ki so, zatajivši temeljna svoja načela, šli zoper napredne kandidate v boj za reakcionarje. Nemci so bili prepričani, da bodo v tej borbi jeziček na tehtnici, da bodo njih glasovi odločili, da zmagata z njih pomočjo Šuman in Elbert, dr. Tavčar pa da pride v ožjo volitev, pri kateri bi oni diktirali pogoje. A tudi ta račun se je izjalovil. Ferjančič in Plantan sta zmagala proti združenim klerikalcem in Nemcem, dr. Tavčar ni prišel v ožjo volitev, pač pa so se Nemci prav po nepotrebnem in na škodo svoje politične reputacije prav nelepo blamirali. Hoteli so pokazati, da so političen faktor, in pokazali so, da niso nikak faktor.

Zmagali smo na celi črti. O pomenu te lepe zmage se bo seveda še govorilo,

zlasti z ozirom na splošni izid volitev, za danes pravimo le s „Slovencom“: Meščanstvo je govorilo z gromčjo, glasno besedo, govorilo je govor, ki ga mora slišati vlada; govorilo je besede, ki si jih morajo zapomniti zlasti oni, ki so se ločili od ljudstva; dobro si morajo zapomniti ta neoporečni govor oni, ki ljudstvu hočejo zastrupljati zdravo kri.

Logaška mlekarna — in klerikalci.

Iz Logatca, 1. januarja.

Klerikalna stranka vedno in povsod hvali svojo gospodarsko organizacijo, svoje zadrugne naprave in sploh svojo velikansko skrb za našega kmeta. Kjer se je ugnezdil kak konzum ali kaka klerikalna posojilnica, tam je gotovo kmet srečen, zadovoljen, vsaj pije petijot ter zadolžuje svoje posestvo — in zopet pije ter pije: to so sadovi klerikalne gospodarske organizacije. Večina zadrug je zadolženih, tako n. pr. se ne more mlekarna v Planini, katere stoji pod patronatom župnika Podboja, hvaliti s svojim blagodejnim vplivom na gospodarski razvitek — kajti menda ima že okoli 1200 gld. deficita. Upamo pa, da bo kmalu zapel zvon, ko bodo pokopavali to imenitno napravo planinskega župnika.

Narodno-napredni stranki se predbaciva njena nedelavnost na gospodarskem polju. Narodno-napredna stranka sploh ne more delovati na tem polju, ker gospodarsko izobraženi so le duhovni — učitelji in druga inteligenca — za božjo voljo, kje more ta imeti kako gospodarsko izobrazbo, ko vendar nikdo izmed teh ni videl lemenata?

Toda sem pa tje se pa vendar po-kaže, da tudi narodno-napredna, ali takozvana liberalna gospoda razume kako trohico gospodarstva, in da zna i ona napravljati gospodarske naprave, ki slove daleč naokoli, in ki niso le na papirju, kakor so klerikalne naprave, ampak ki so tudi v resnici v blagor našega naroda. Lahko po-kaže tudi tolikokrat od naše duhovščine

prokleta in zavržena narodno-napredna stranka na svojo „malenkostno“ gospodarsko delovanje, ki se pa še celo lahko ponaša s tem, da je zdrava in v prid — našega kmeta. V kratkem hočemo naslikati delovanje naše logaške mle-karske in sirarske zadruge, „katere (tako pravi dopisnik v „Slovencu“ z dne 11. decembra 1900 št. 283) donša dobiček ne toliko kmetom, katerim se mleko slabo plačuje, ampak liberalcem, ki imajo za svoje majhno ali skoraj nikako delo dobre nagrade“. Logatčani moramo prav hvaležni biti temu proroku, ki menda še ne ve, kaj je mlekarna, kaj je mleko, če se morda tudi še mleko njegovih zob drži. Seveda izvzeti moramo slučaj, da je ta slavni dopisnik učenjak, ki je prišel iz lemenata — zakaj to so preučeni gospodje na gospodarskem polju. Tem ne moremo dokazati niti s številkami — so nezmotljivi!

Poglejmo zadrugno delovanje izza leta 1899.

Koncem leta 1899 je štela zadruga 174 členov, kateri so na račun deležov vplačali 3297 K. Zadruga je prejela od svojih členov 386.799 litrov mleka in 1614 kg masla, za katero blago dobe zadrugniki 48.957 K 22 vin. Zadruga je prodala v 1899. letu 193.546 l polnega mleka, 10.848 l smetane, 16.707 l posnetega mleka, 3445 kg surovega masla, 5875 kg sira in 370 kg skute. Za mleko in sveže izdelke, za sir se je dobilo 55.887 K 92 vin, sploh je bilo vseh dohodkov 58.599 K 4 vin. Zadrugnikom se je plačevalo mleko liter po 5 do 6 kr. — po kakovosti. Koncem leta so pa dobili zadrugniki še od vsakega litra 15 vin. In poleg tega je bilo še preostanka: 3115 K 14 vin. One dobre nagrade liberalcem so znašale 960 K. Če bi zadruga nastavila svojega plačanega uradnika — kaj pravite, slavni klerikalci-učenjaki — za ta denar, bi li mogel opravljati to velikansko delo, kojega nudi mle-karna? Bi-li isti delal tako marljivo za blagor zadrugnikov, kakor dela to tako mastno plačano predsedništvo? Le poglejmo samo delovanje blagajnika gosp. De Glerie,

LISTEK.

Vojna v Južni Afriki.

Spisal Egon Mosche.

III. Organizacija burske armade.

Burske armade si človek nikakor ne sme predstavljati take, kakoršne so druge armade civiliziranih držav. Že temu se je čuditi, da nobeden vseh bojnikov, naj si bodo generali, poveljniki, vojni dolžnosti podvrženi Buri ali prostovoljci, ni dobil nikake mezde; država jih samo živi in oblači. Ofcirjev ne imenuje vojaška oblast, marveč volijo jih njih podložniki, prav tako tudi druge predstojnike, kakor korporale i. dr. Tudi lahko vsakdo, kadar hoče, prestopi k drugi četi, ako mu njegova ne ugaja več, in ako se mu zde razmere one druge boljše. Naposled je pa še nekaj kar razlikuje bursko armado od evropskih: pri Burih nosi samo artilerija uniformo, vsi drugi vojaki se bojujejo v navadni, civilni obleki. Kakor kaže statistika državnega almanaha, ki pa ni posebno zanesljiv, je bilo v Transvaalu 16.000 vojaški dolžnosti podvrženih državljanov. Število je vsekar malo prenizko, kajti v vojni je bilo najmanj 30.000 Transvaalcev. Republika Oranje je dala 25.000 mož, razun tega je

bilo 5—6000 prostovoljcev, tako da je štela vsa stalna vojska nad 60.000 bojnikov. Seveda se je tem pridružil še nekaj Burov iz Kaplandije in sicer iz onega angleškega ozemlja, ki je bilo proklamirano za transvaalsko. Ti Buri so dobili povelje, da morajo na vojno. Burska vojska je razdeljena v poveljništva, ki so glede števila moštva zelo različna. Nekateri poveljniki imajo pod seboj 25 mož, nekateri pa celo do 2000 ali več. Administrativne posle pri četah opravlja takozvani „Feld-cornet“, ki ima v mirovnih časih službo nekakega evidenčnega oblastva. Vsakih 12 do 15 mož si izvoli korporala, in sicer v to svrhu, da se morejo postavljati pravilno straže ter da je možno pri razdeljevanju živil in orožja postopati pravično. Oddelki se imenujejo navadno po okrajih, katerih je v Transvaalu 22. Razun teh je še nekaj specijalnih korov, tako n. pr. kor ki se je sestavil iz redarjev na konjih, kor jetničarskih paznikov iz Transvaala, drugi prostovoljci so se odzvali pozivu komandanta, ki je imel dovolj energije sestaviti svoj oddelek in ki je dobil v to svrhu od vlade orožje in konje.

Prostovoljčih korov je bilo ob začetku vojne jako mnogo. Prva sta bila nemški in holandski. Posneje pa je nastalo še več drugih, tako da je imela končno

skoraj vsaka evropska narodnost svoj kor. Koliko mož je štela vsa vojska skupaj, tega pač ne more nihče povedati, kajti statistika oboroženega vojaštva pri Burih ne pozna kontrole, pa je tudi nemožna, kajti pri njih vlada popolna svoboda, ali hoče kdo ostati v fronti ali ne. Eden pride, drugi odide.

Topničarstvo je v burskih republikah stalno ter šteje okoli 400 mož, ki so preakrbljeni z najmodernejšimi in najboljšimi topovi. Največ imajo težkih topov po 15 cm trdke Creuzot, ter strojnih topov trdke Maxim. Ti so bili uliti v angleških tvornicah ter so napravili med angleškimi vrstami mnogo škode.

Izvrstno je organiziran vojaški brzojav, ki je opravljal s premičnimi brzojavnimi žicami in tudi s helijografom svojo službo prav dobro in prav do Pretorije. Tren, katerega so vozili Buri seboj, je bil povprečno zelo velik, vendar so se premikali znani, jako težki vozovi, v katere so vpreženi voli ali mule, in katerih je imel vsak burski oddelek z ozirom na svoje število več ali manj, tako lahko in tako urno, da niso skoraj nič ovirali gibanja čet. Res občudovanja vredno je, s koliko spretnostjo vodijo gonjači po slabih potih Transvaala in Oranja, kjer večkrat niti ceste ni, te vozove, v katere je upreženih

često 12 mul ter kako okretno jih vodijo — sede na svojem kozlu — sem in tja. Ako človek pomisli, da ne vodijo preko južnoafrikanških rek, izvzemši največja in še tu najvažnejša mesta, nikaki mostovi, da so bregovi strmi, ilnati in peščeni, potem lahko razume, da je treba veliko vaje, predno je možno voditi v Transvaalu težke vozove. Volovski voz, ta vozeča se hiša ter zgodovinska znamenitost Burov, je ogromno vozilo, ki ima čisto nad dva metra visoki zadnji kolesi ter je pokrito večkrat s šotorom. V takem vozu se je vozil in se še danes vozi Bur preko visokih planot južne Afrike, da poišče po zimi po severnih poljanah paše svoji mnogostevilni čredi. V teh vozeh ljudje spe, stanujejo in se vozijo. Zvečer, ko pridejo do kakega studenca, „Fontein“, izprežejo vse vole, jih peljejo k studencu in napoje potem pa jih vprežejo zopet v jarme. Nato zakurijo, primaknejo k ognju velik kotel za kavo, peko kozličje meso, za Kafre, kateri gonijo živino, pa skuhamo nekako kašo iz koruzne moke.

Tako so hiteli nekdanj Buri iz Kaplandije pred Angleži, kateri so jih zasledovali, tako se vozijo še dandanes in tako smo se peljali tudi mi po solčnih poljanah Natale.

kateremu se je tako nesramno predbacivala goljufiga: po več ur sedi v mlekarji ter s tem opušta svojo trgovino — in za vse to dobiva 400 K. Seveda duhovni, ki imajo navadno na dan 24 ur časa, bi si morda lahko „špogali“ ta sport. Toda žalibože, da isti za en sam pogreb računajo skoraj polovico te nagrade — seveda to vse v blagor ljudstva. Leta 1900. se je mlekarja zelo povzdignila. V tem letu so dobili zadružniki do 1. decembra 57.618 K 62 vin., za mleko in mlečne izdelke se je dobilo do 1. decembra 75.740 K 33 vin., tedaj za 1905 K 51 vin. več nego lansko leto in poleg tega pride še mesec december. Vseh dohodkov je bilo 77.875 K 73 vin. — do 1. decembra; izdatkov pa 73.179 K 87 vin. Tudi število zadružnikov se je do konca l. 1900 znatno pomnožilo, posebno odkar so pred kratkim časom pristopili tudi posestniki iz Hotederšice, danes je vseh zadružnikov: 284. Vzlic velikanski množici mleka, ki se vsak dan odpošlje, se še vedno povprašuje po njem. Pridejo dnevi, ko se naročnikov ne more zadovoljiti.

Ta velikanska naprava, kakršna je morda edina na celem jugu, ki je morda druga v celi Avstriji — je sad — čujte! — liberalne gospodarske organizacije. Da — čujte, klerikalci! — liberalci, pristni narodno-napredni možje so jo ustanovili in jo še vodijo v korist in blagor svojih soobčanov. In to velevažno napravo si upa s tako nesramnim obrekovanjem omadeževati dopisnik „Slovenčev“, tem poštenim možem se upa ta človek predbacivati goljufigo!

Na oni omenjeni nesramni dopis „Slovenčev“ je predsedništvo mlekarne odstopilo. Sklical se je izvanredni občni zbor na dan 23. decembra, da se na istem sklepa o nadaljni usodi mlekarne. Zadružnikom se je prebral omenjeni dopis „Slovenčev“ — in vsi zadružniki so zavpili, da je to laž, nesramna laž. Obraz našega kmeta se je stemnil, pesti so se stisnile — oči so žarele ter iskale nesramnega lažnika, da mu premehčajo kosti njegovega rojstva. Toda te lažnjive klerikalne šalobarde se itak ne upajo na dan! Ljudska nevolja je prispela do vrhunca, in zahtevali so občani, vsi občani treh občin: Dolenjega in Gorenjega Logatca, Hotederšice — da se dopisnik omenjenega članka javno proglasi za nesramnega lažnika in obrekovalca. Napravila se je izjava — ki se dopošlje vsem listom — in katero so podpisali vsi zadružniki, med katere spadajo tudi nekateri zapeljani klerikalci. Ljudstvo je spoznalo to črno gardo, kateri ni prav nič za ljudski blagor — ampak samo za svojo nikdar sito bisago. Če je dopisnik res pošten, če je vreden svojega stanu — naj se pokaže! Naj pride na dan! Lagati, obrekovati je prav lahko — če so tudi blagoslovljena usta. Dobili so tedaj klerikalci zopet pečat, ki jih prav izvrstno označuje. Spoznala se je pa tudi klerikalna gospodarska organizacija, kateri je ljudski blagor deveta briga. To napravo, našo mlekarjo namreč, na katero smo lahko Slovenci ponosni — so hoteli klerikalci pokopati, ker je vsevela na narodno-naprednem polju, ker je res v blagor ljudstva — a ne v blagor nekaterih blagoslovljenih žepov. Slava tedaj te klerikalni gospodarski organizaciji!

V Ljubljani, 4. januarja. Bodoči mož?

Iz Prage je prišla vest, da se avstrijski kabinet izpremeni. „Narodni Listy“ poročajo, da se govori, da bo novi ministrski predsednik upravnega sodnega dvora, dr. Friderik grof Schönborn. Ta vest je vsekakor tem osupljivejša, ker je došla neposredno po določitvi šestmesečnega proračunskega provizorija. Ako nastane med dovršenimi državnozbornskimi volitvami in med sestankom državnega zbora daljši premor, potem bo temu vzrok le izprememba kabineta. Za prvo zasedanje novega parlamenta se že vrše priprave. Zasedanje bode kratko in na dnevnem redu bodo le zakon za rekrute, volitev delegatov in zakon glede žganjarine.

Čemu je Avstro-Ogrska v trozvezi. Dopisnik rimske „La Patria“ je imel z italijanskim poslanikom na Dunaju, z grofom Nigro razgovor, tekom katerega je Nigra izjavil, da se je sklenila trgovinska zveza z Italijo, zlasti pa carina na vino samo zategadelj, da se Italija odškoduje za velike izgube, katere mora trpeti, ker se je trgovinska zveza s Fran-

cijo pretrgala. Italiji na ljubo mora torej naša država materialno uničevati svoje lastne državljane! Vse države iščejo trgovinskih zvez sebi na korist, le naša država jih sklepa sebi na škodo! Nigra je dejal nadalje, da ima trozveza namen stališče Italije v sredozemskem morju ščititi! Torej zopet le Italija! Samo Italiji na ljubo zatira država lojalne Hrvate v Istri, Dalmaciji in Primorski, pa podpira Italijane irredentarje! Radi trozveze favorizira naša vlada italijanščino v Dalmaciji in v vseh obmorskih pokrajinah, podpira irredentovske kandidate in preganja hrvatske volilce! V Istriji imajo štiri italijanske poslance in Hrvatje samo — jednega! Tržaški občinski svet dela javno irredentovsko politiko ter bije avstrijski misli javno v lice! Radi trozveze pa trpi naša vlada najhujše žaljitve. Umorjeni cesarici Elizabeti so nameravali Avstriji postaviti v Trstu spomenik. Tržaški občinski svet pa je to preprečil s tem, da je za Elizabetin spomenik določen prostor prepustil odboru za — Dantejev spomenik. Ko je nato odbor za Elizabetin spomenik zahteval kak drug prostor, so občinski svetniki odšli iz zborovalnice in tako sklepanje onemogločili. In jeden glavnih irredentovskih veljakov v Trstu, Attilio Hortis, ima v vladi glavno podporo! Če zmaga v V. kuriji proti slovenskemu kandidatu, bo tega kriva naša vlada. Vse to pa radi Italije in radi trozveze!

Vojna v Južni Afriki.

Položaj v Kaplandiji postaja za Angleže res kritičen. Nad 5000 Burov, katerim se pridružujejo Holandci, je vdrl v angleško kolonijo že 200 km daleč, t. j. nekako tako daleč, kakor je od Dunaja do Gradca, da so danes morju bližje kakor kdajkoli. Buri so se razdelili menda v štiri kolone ter skušajo porušiti čim največ železniških prog, mostov in prehodov ter napraviti Angležem kolikor možno veliko skode in sitnosti. Najnovejše brzojavke poročajo sledeče novice: Lord Kitchener je 1. t. m. brzojavil iz Pretorije: General Knox poroča, da je Dewet poskusil zavzeti Betlehem, kar pa je zabilil Pilcher ter se je moral umakniti v Lindley ali v Reitz. Oddelek angleških pešcev na konjih, ko so zapustili Kroonstadt, so zadeli na Bure, da so se mogli Angleži samo z izgubami umakniti v Süderfontein. William je imel južnozhodno Middelburga z Buri boj. Angleži so zasedli Graaffreinet, Buri pa Jagersfontein. Buri so prišli tudi v Glenharrystation. Iz Londona poročajo: Buri so vstrajno in na vse strani delavni. Njih nova taktika je, da pošiljajo svoje čete nenadoma proti posameznim postajankam Angležev. Angleški koloni, ki je hotela osvojiti Helvetijo so Buri zabilili, da bi bila rešila ujetnike in orožje. Buri so naskočili Myerstown, a so bili odbiti. Železniško progo pa so porušili na mnogih mestih. Iz Durbana javljajo, da nameravajo Buri naskočiti Standerton. Iz Parnafona poročajo, da marširajo Buri v Friserburg in so dospeli do Spionsberga. Zveza s Friserburgom je pretrgana. Iz Kapstadta pa javljajo, da je položaj v Kaplandiji vedno opasnejši. Holandci Bure povsod podpirajo. Angleži nujno prosijo novih čet iz Anglije.

Učiteljska zborovanja.

Občni zbor „Slovenske šolske Matice“ v Ljubljani.
(Konec.)

Dne 29. decembra ob 10. uri dop. je zborovalo društvo slov. učitelj v „Nar. domu“. Zborovanje je s kratkim pozdravom na navzoče člane in goste otvorila K. Demšar namesto obolele predsednice A. Zupan-ove. Po tem pozdravu prečitala je tajnica J. Miklavčič zapisnik vplanskega zborovanja ter podala na to obširno poročilo o delovanju društva v baš preteklem letu. Društvo je bilo vložilo na vis. dež. zbor peticijo, obsežajočo tri prošnje: a) za remuneracijo ž. roč. del učiteljici, ki ga oskrbuje, event. za nastavljanje učiteljic roč. del na večrazrednicah; b) za povrnitev onih 10%, ki so se po novem osob. statusu odvzeli učiteljicam v prvih dveh plač. razredih — in c) za ustanovitev meščanskih šol za dekleta, kakor za uravnavo pravnih razmer učiteljic, ki bodo delovale na teh šolah. Sl. dež. zbor ni ugodil tej prošnji, kar pa ne bode oviralo, da društvo opetovčno ponovi svoje prošnje, dokler ne doseže svojega smotra. Odbor se je nadalje posvetoval o novo osnovanih pravilih, po katerih se ima

društvo preobnoviti (kakor hitro bodo nova pravila potrjena) v glavno društvo z 2 K prispevka na leto — z odlokom boln. podp. blagajne, katere pravila se nahajajo v „Dodatku“ novih pravil. — Tajnica omenja nadalje neljubo ji opazovanje, da se kolegije hujskajo zoper svoje društvo, češ, da je osnovano v nasprotstvo učiteljskim društvom! Da temu ni tako, avedočijo vendar že pravila — treba pa tudi, da zastopnice okrajev po možnosti skrbе, da se taki napačni nazori ne bodo širili. Seveda imajo jednaka hujskanja vseh le pri onih, ki se naših zborovanj ne udeleža. — V svrhu dosege permanentno znižane vožnje na naših železnica je društvo stopilo v zvezo z dunajskim društvom učiteljic, ter se obrne še do čeških, da skupno delujemo za ta smoter. — Nadalje se spominja vsled omožitve izstopivših in umrlih članov; prvim odpošlje pozdrave — mej drugimi pa obžaluje izgubo vrle in vnete sotrudnice Ivanke Vidic. Društvo je položilo na nje rakav venec s trakovi in napisom: društvo učiteljic — svoji odborici: Navzoče se v znak žalosti dvignejo s sedežev.

Slednjič prečita tajnica še pismo, izjavo obolele predsednice, da se vsled bolehnosti ne more udeležiti zborovanja in radi tega tudi ne more nadalje sprejeti izvolitve v odbor. —

Na to poročilo sledi izvestje blagajničarice, iz katerega posnamemo, da ima društvo 721 kron 60 vin. čistega premoženja. Pregledovalkama računov se izvolita A. Podrekar in A. Moos.

Referat O. Sittigove „Naša organizacija“ prečita K. Drol, ker je referentinja vsled bolezni bila zadržana. V tem izbornem referatu naglašja poročevalka potrebo tesne organizacije učiteljic za doseg izključno stanovskih interesov učiteljic, a ob jednem naglašja tudi potrebo solidnega postopanja z učitelji, kjer se gre za skupne interese! — Izreče se tudi zoper prepoved omožitve, se poteguje za remuneracijo ženskih ročnih del, oziroma namestitev industrialnih učiteljic, kajti dosedanje razmere izkoriščajo žensko moč — za večje, utrudljivše delo odmerja se ji manjša plača! Členja tudi, da bi bila dolžnost društva, potezati se za volilno pravico učiteljic, kajti vsaka izmed nas se čuti državljanko, kateri je pri srcu blagor in sreča domovine! Vendar pa je pomisliti, da je ta pravica v roki nezavednega človeka nevarno orodje — zato nasvetuje, da se vsaka izmed nas posveti resnemu delu, da si pridobi kolikor teliko jasne pojme o svojem položaju kot državljanka. — Ker se to poročilo objavi v celoti, zadostuj toliko.

Nato so se prečitala nova pravila, ki so bila z odobravanjem vsprejeta. Pri volitvi odbora je bila izvoljena K. Drol za predsednico in Vida Zupančič za drugo tajnico; ostali odbor je ostal stari.

Pri nasvetih in predlogih stavila je V. Zupančič predlog: naj se društvo obrne s prošnjo na visoki deželni šolski svet, da slavnosti ukrene, da se učiteljske službe v bodoče ne bodo oddajale kar po domače „pod roko“, temveč zakonitim putem, z razpisom! Naj se prosi, da se razpišejo službe v Kamniku, Zagorju, na Vrhniki i. dr., kjer se — deloma že drugič — namerja popolniti stalna in važna mesta s provizoričnimi močmi, starejšim in zaslužnim učiteljicam pa je s tem onemogočeno vsako izboljšanje stanu! — Jednoglasično vsprejeto.

Prodlog, naj društvo pristopi „Zavezi“, se je stavil od več strani. Na ta predlog javi tajnica, da društvo danes zboruje še na podlagi dosedanjih pravil, po katerih (kot hranilnega društva) ne more pristopiti „Zavezi“ že zaradi prispevkov ne! Da pa je solidarno z učiteljskimi društvi, kjer se gre za skupne interese, je po sebi umevno, saj so člani našega društva do malih izjem tudi člani okrajnih učiteljskih društev, in kot taki tudi člani „Zaveze“. — Naše društvo mora predvsem samo sebi pridobiti tál, samo v sebi se ukrepi! Društvo združuj v sebi vse učiteljice, navdušuj jih za resno delo vzgoje mladinske — pa tudi za resno delo lastnega spopolnjevanja! — Ta smoter, kakor tudi blaga misel, pomoči svojim članom v slučaju bolezni z gmočnimi sredstvi — je vodil ustanoviteljice društva. — V tem smislu: naj se počaka, da se društvo samo v sebi ukrepi in ojači na podlagi novih pravil, se je glasil tudi predlog tovarišice Helene Arkove.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja.

— Državnozborna volitev v Ljubljani. Izid včerajšnje volitve se je razglasil šele po 8. uri. Oddanih je bilo 1684 glasovnic. Dobili so: dr. Tavčar 907 glasov, Sušnik 407, Baumgartner 357, Železnikar 7, dr. Majaron 1 glas in Kunčič 1 glas. Ko je predsednik volilne komisije naznanil zmago dra. Tavčarja, je mnogostevilno občinstvo burno zaklicalo „Živio Tavčar!“ Nasprotniki so trdno računali, da spravi dra. Tavčarja v ožjo volitev. Tudi deželno predsedništvo je bilo tako trdno preverjeno, da pride vsled nastopa Nemcev do ožje volitve, da je že določilo dan ožje volitve na 5. januarja in členom trgovske in obrtne zbornice že dalo vročiti nove legitimacije in glasovnice za to ožjo volitev. Nemci so se že veselili, da pride njihov kandidat z drom. Tavčarjem v ožjo volitev, a vsa ta upanja so splavala po vodi. Dr. Tavčar bi bil dobil še veliko večjo majoriteto, da sta bili postavljeni dve volilni komisiji; jedna nikakor ni zadoščala, kajti volilci so morali kar po dve uri čakati, da so prišli na vrsto, vsled tega je odšlo nad 250 volilcev, ne da bi bili glasovali.

— Trgovska in obrtna zbornica, ki voli skupno z Ljubljano, je imela včeraj sejo, v kateri je volila drž. poslanca. Oddanih je bilo 15 veljavnih glasovnic in 1 neveljavna. Dobili so: dr. Tavčar 12 glasov, Sušnik 2 glasa in Baumgartner 1 glas.

— Naša zmaga. Razmerje glasov v posameznih mestih nam kaže mogočno zaslombo, ki jo ima napredna stranka pri slovenskem meščanstvu. Na Dolenjskem je dobil Elbert poleg 125 kočevskih glasov tudi še drugod skupaj kar 40 glasov Nemcev. Ako odštejemo te nemške glasove, vidimo, da je Elbert dobil le 159 slovenskih glasov, Plantan ki jih je dobil 384, ima torej uprav ogromno večino. Kako pa so se tudi dolenjska mesta držala, zlasti Metlika, Črnomelj, Krško, Kostanjevica in Višnja gora. Pa tudi Novo mesto je postavilo večino za Plantana, dasi je Elbert tam prost in je lahko od hiše do hiše osebno agitiral. Isto tako je zmaga v Gorenjsko-Notrjanski skupini prav sijajna. Nemci so dali Šumanu okroglo 120 glasov in to v Trzinu meščanskih v Kranju in v Idriji pa uradniških. Ako odštejemo te glasove, se pokaže, da ima Ferjančič 257 slovenskih glasov več ko Sumann. Čast za to lepo zmago gre pred vsem Postojni, kjer se je vdeležilo volitve 92% vseh volilcev. Vsa čast pa tudi Radovljici, kakor tudi somišljenikom našim v vseh družih mestih. Najhujše boli klerikalce, da je naš kandidat dobil večino glasov v Kamniku in na Vrhniki. Klerikalci so z vso zanesljivostjo računali, da bodo imeli tako v Kamniku kakor na Vrhniki po sto glasov večine, a izkazalo se je, da so bili ti računi napačni, in izkazalo se je, da se meščanstvo tudi v Kamniku in na Vrhniki ne da komandirati, nego da voli po svojem prepričanju. Čast in slava vrlim volilcem vseh mest in trgov, ki so na tako sijajen način pokazali svoje napredno-narodno mišljenje!

— V „Narodnem domu“ praznovali so napredni volilci včerajšnjo prelepo zmago v mestnih skupinah. Zbralo se jih je toliko, da niti prostora ni bilo za vse. Meščanska godba je marljivo svirala, a čule so se tudi krepke napitnice. Mej drugimi so govorili gg. župan Iv. Hribar, dr. Iv. Tavčar, Plantan in dr. Kušar.

— Demonstracija v gledališču. Občinstvo, ki je bilo zbrano pri včerajšnji predstavi, je s toliko nestrpnostjo čakalo razglasila o izidu volitev, da ni bilo skoro nič zanimanja za igro. Med predstavo so prišle vesti o zmagi dra. Tavčarja. Ko je po drugem aktu padla zaveza, je z balkona zagrmel klic: Dr. Tavčar je zmagal! Vse občinstvo je vdarilo v plosk in ponovno so zaorili proti loži, v kateri je bila gospa dr. Tavčarjeva viharji klici „Živio dr. Tavčar“, „Živela napredna Ljubljana.“

— Ljubljanski mesarji, mej katerima sta s posebno vnmemo agitirala gospoda Predovič in Kalan, so se včerajšnje volitve skoro polnoštevilno udeležili in kakor jeden mož glasovali za naprednega narodnega kandidata. Poroča se nam pa tudi, da je

zavladala mej vrhmi našimi mesarji ne-
volja, ker je baje neki gospod, ki sedi celo
v naprednem občinskem svetu, delal mej
njimi zgago, česar pa skoraj ne moremo
verjeti.

— **Velik uspeh tržaških Slovencev.**
Ponoči nam je došla iz Trsta naslednja
brzobjavka: „Peta kurija Trst ožja
volitev. Italijanski kandidat Hor-
tis okoli 8500, slovenski dr. Ry-
bač 6500“. To je velikanski moralni
uspeh, ki bi ga ne bili nikdar pričakovali.
Lahi so pri sestavi volilnih imenikov stra-
hovito sleparili ter samo s tem ukradli
Slovenem nad 1000 glasov v okolici. Va-
rali so pa tudi na vse druge mogoče in
nemogoče načine. In vender so Slovenci
vzlic silni moči, ki jo ima laška stranka v
Trstu, vzlic temu, da so imeli združeni
socialni demokratje svojege kandidata in
vzlic kolosalnim naporom magistratovega
aparata — dosegli, da pride njih kandidat
dr. Rybač v ožjo volitev z laškim kandi-
datom. To je velepomemben pojav, ki kaže
moč slovenskega življa in narodno zaved-
nost slovenskega delavskega stanu, kaže
pa tudi krepko agitacijo. Od srca vesel
tega lepega uspeha kličemo: Živeli tržaški
Slovenci!

— **Slovenski kandidat Mlakar od-
stopil.** V mariborski peti kuriji so Slovenci
postavili letos svojega kandidata in sicer
v osebi veleposestnika g. Fr. Mlakarja iz
Laporja. Neposredno pred volitvijo, ki se
je vršila včeraj, pa se je Mlakar umaknil
in sicer na korist velekonservativnemu
nemškemu baronu Morseyu, ki je bil potem
s pomočjo slovenskih glasov tudi res izvo-
ljen. Ta volilni okraj je jezikovno mešan.
Nemci so imeli dva kandidata, konserva-
tivnega barona Morseya in kandidata nem-
ške kmetijske stranke, a odločili so Slovenci
v prid nemškemu baronu in zoper nem-
škega kmetijskega kandidata. Slovenska
javnost ima na vsak način pravico, izve-
diti natančne pogoje, pod katerimi so
Slovenci dali svoje glasove baronu Mor-
seyu. Kadar izvemo te pogoje, izrečemo
svoje mnenje o odstopu kandidata Mla-
karja.

— **Slovensko gledališče.** V nedeljo,
6. t. m., bode ta dva predstavi: Popoldne
ob 3 uri igra se zadnjikrat v sezoni ljubka
in velezabavna šaloigra v treh dejanjih
„Pri belem konjičku“ ob znižanih
cenah izven abonementa. Izvrstna zabava
in točno igranje, kakoršno je bilo v tej
igri pri dosedanjih dveh predstavah, raz-
veselilo bo vsakega obiskovalca te popol-
danske predstave. Že Polakovo kot gostil-
ničarko „pri belem konjičku“. Verovška
kot Bucka, veletržica iz Novega mesta, in
druge izvrstno priučene vloge novih naj-
boljših igralskih močij (Ogrinčeva, Ruckova,
Danilova in Deyl, Dobrovolny, Štefanac,
Danilo) je zaradi izvrstno priučenega in
izvedenega igranja vredno pogledati, tem-
bolj, ker se igra ta šaloigra v nedeljo
sigurno zadnjikrat v sezoni. — V nedeljo
zvečer pa se igra tragedija novejšje vred-
nosti in klasične lepote „Romeo in Ju-
lija“. Ta predstava se vrši na „par“.

— **Slovensko gledališče.** „Presladki
Shakespeare“ — „sweetest Shakespeare“, —
prišel je sinoči do besede. Nežni, voljni,
ljubki pesnik udane ljubezni Romea in Ju-
lije, s katero je mehko obilil vso pregrozno
snov večkratnih smrti! Poleg tega upletene
je v to tragedijo ljubezni toliko komike in
pristno človeškega humora, da skoraj sproti
pozabljamo grozo neusmiljene usode, ki v
igri gospodari. Sinoči je bila sicer le gene-
ralna skušnja „Romea in Julije“, a doživeli
smo tudi dosti užitka, tako da je kljub ve-
likanski razburjenosti včerajšnjega dne, —
ko smo mislili, da bo gledališče prazno,
prav lepo uspela ta čez tristo let stara pe-
sen večne ljubezni. Z veseljem nam je za-
znamovati živo lestvico, po kateri so se
sinoči vidno razvrstili vsi naši pridni igralci.
Ruckova — presladka Julija; Deyl —
izboren, (dasi ne vseskozi konsekventen
in v bistvu prejkav) Romeo; izvrsten
interpret vezane besede Dobrovolny,
jako lepo porabni Kovačič, posebno dobra
pl. Katanina, (če prav je bilo na njej
preveč matrone in premalo podle klepetav-
nosti), predobra gospa Danilova, in res
dobra Ogrinčeva, potem divji Tybalt Bo-
leškin, (predivji in zato premalo razločen,
a sicer prav uspešen), prav dobri Danilo,
(preplemenit in premalo „Geck“), Jamnik,
ki je prav naravno in neprisljano govoril,

Polasek, ki je sicer prepozno nastopil, a
ulogo dobro izval, Orehek, Perdan prav
humorističen aluga, Povhe, (ki je pa kot
godec v delikatni sceni bil pretempera-
menten), potem gg. Pavšek, Nučič, Tav-
čar, Ivanovič in Juvan, — pokazali so
ta to, oni ono dobro lastnost, vsi pa po-
seben hvalevredno, pobožno vremo za umet-
nost in naravno igranje. Isto je treba priznati
režiji g. Verovška, ki se je v resnici
požrtovno potrudil, da je spravil igranje
tako velike mere kljub večkrat nepremag-
ljivim težavam v par dneh na oder. Kot
igralci bil je g. Verovšek včeraj — žrtva
režije, kajti vloge, v kateri bi bil lahko bri-
ljiral, — ni prav nič znal. Merkulio je po
svoji naravni svežosti jedna najlepših in
najhvaležnejših igralskih ulog. Nesrečen bil
je tudi g. Štefanac, katerega nisimo čisto
nič razumeli. Tempo igre mora biti hitreji,
pavze kratke. Lepi so bili nekateri kostumi,
sceniška uprizoritev prav dostojna. Scena
med patrom in Romeom pred samostanom
mora se vršiti pozno na večer. V četrtem
dejanju se slovenski igrini prireditvi po-
zna, da je sestavljena iz celih šest origi-
nalnih izpremen, (cela igra ima jih v origi-
nalu 24) — Da je bilo včeraj na dan bur-
nih volitev — katerih radostni izid se je
izvedel žalibog ravno med najlepšim (bal-
konskim) prizorom, — gledališče tako izvrstno
obiskano, in to brez reklame, — nam je
dvakratni porok notranje življenske sile na-
šega gledališča. Kulturna moč slovenskega
gledališča je sinoči zmagała, in v nedeljo
pričakujemo izvrstnega užitka! A.

— **Za ples slov. akad. fer. društva**
„Sava“, ki bode jutri v soboto zvečer na
korist podpornega dijaškega društva „Ra-
dogoj“ v veliki dvorani „Nar. doma“ je
došlo povabilo tudi telov. društvu „Sokol“,
katero nas prosi, da s temi vrsticami ob-
vestimo člane. Želeti je, da se glede na
blagi namen, člani „Sokola“ v kolikor
možno velikem številu odzovejo prijaznemu
povabilu bratskega društva.

— **Odbor slov. akad. fer. društva**
„Sava“ vabi tem potom vse br. „Savane“,
gg. akademike in dijake na svoj „Ples“ ki
se vrši dne 5. januarja t. l. v veliki dvo-
rani „Nar. doma“ v Ljubljani. — Posamez-
nim gg. dijakom se vabila niso razposlala.
Dijaki so vstopnine prosti. Br. Savani! pri-
dite vsi polnoštevilno z društvenima zna-
koma: čepica in trak. Ker se govori, da
je za ta ples predpisana salonska obleka,
naznanja s tem pripravljeni odbor, da ples
ni sijajen, ter je priti v navadni plesni
toaleti.

— **Požar.** Dne 2. t. m. ob 11. uri
ponoči prišlo je goreti pri posestniku „Eliji“
v Smerjah pri Ilirski Bistrici. Revežu pogo-
rela je hiša, ves pridelek, dva prašiča in
nekaj živine. Drugim kmetom pogoreli so
štirje hlevi, živino so pravočasno spravili
iz gorečih hlevov. Ali bi ne bilo hvalevredno
na Premu ustanoviti požarno brambo?

— **Kandidata Kunciča konj** je danes
dopoludne v Florijanskih ulicah štrajkal.
Vzlic vstrajnemu prigovarjanju hlapčevemu
ni hotel peljati voza s premogom navkreber
in ga je le rinil nazaj tako, da se je voz
prevrnil in se je premog razsul po tleh.
Seveda je dalo to povod za razne dobre
in slabe dovčipe.

— **Vožnja klerikalnega agitatorja.**
Neki znan ljubljanski agitator, ki se je pri
včerajšnji volitvi sukal v klerikalnih vrstah
peljal se je včeraj s fижakarjem po Vegovih
ulicah. Nesreča je hotela, da so se utrjali
vaje in je moral fижakar skočiti s kozla,
da bi konja prijel in ustavil. Toda konju
se je mudilo in ni počakal svojega gospo-
darja. Dirjal je naprej z agitatorjem, ki je
sedel sam v vozu. Pred kazino je bil konj
z vozom ustavljen in tedaj je neki kleri-
kalni dostojanstvenik nagovoril agitatorja,
ko je pogledal skozi okno zaprtega voza:
„Vi se pa danes „šorf vozite“. Sedaj je
še agitator zapazil, da pri vozu ni voznika,
ki je po „Zvezdi“ prisopihal za konjem.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.**
Tedenaki izkaz o zdravstvenem stanju
mestne občine ljubljanske od 23. do 29. de-
cembra kaže, da je bilo novorojencev 16
(= 23.76 ‰), umrlih 15 (= 22.27 ‰), mej-
njimi jih je umrlo za tifuzom 1, za jetiko
2, za različnimi boleznimi 12. Mej njimi
so bili tuji 4 (= 26.6 ‰), iz zavodov 5
(= 33.3 ‰). Za infekcijskimi boleznimi je
obolelo, in sicer za škariatiko 15 oseb.

— **Meteorološki mesečni pregled.**
Minoli mesec gruden je bil meglen in vla-

en, toda povsem mil, miren, brez posebne
padavine. — Opazovanja na termometru dajo
povprek v Celsiusovih stopnjah: ob sedmih
zjutraj — 18°, ob dveh popoldne 15°, ob
devetih zvečer — 0.2°; tedaj znaša srednja
zračna temperatura tega meseca — 0.2°, za
1.3° nad normalom. — Opazovanja na tla-
komeru dajo 738.4 mm kot srednji zračni
tlak tega meseca, za 2.4 mm nad normalom.
— Pet dnij bilo je deževnih, padlo je pa
47.7 mm dežja, zadnjega grudna tudi malo
snega vmes. — Med vetrovi je prevladoval
jugozahodni, vendar je bilo ostražje celi me-
sec izvanredno mirno, zavoljo tega toliko
meglenih dnij, namreč 20.

— **Letni pregled.** Iz opazovanj celega
minolega leta dobimo 101.1° kot srednjo
zračno temperaturo, 734.86 mm kot srednji
zračni tlak; padavine je bilo vsega skupaj
1670.5 mm.

— **V gledališču,** in sicer v dijaškem
parterju je bil sinoči zamenjan havelok.
Dotičnik naj ga prinese v Židovsko stezo
št. 4, II. nadstropje, kjer dobi svojega nazaj.

* **23 let med ljudožrci.** Te dni je
sprejel papež monsignora Augonarda, škofa
Sinide in vikarja Ubanza. 23 let je prebil
med najdivjimi afričanskimi rodovi, kjer
še ni bil nihče, med ljudožrci, ki požro
vsak večer dva pečena sužnja. Sultan Bau-
gasson je dal svojim podanikom lani 300
sužnjev, katere so divjaki spekli in požrli
v eni noči! Tudi Augonardo je bil večkrat
v nevarnosti, da ga požrô Francozi doslej
še brezuspešno kroté strašne ljudožerce.

* **Nesrečni sestri.** V Ujvaru na Ogr-
skem se je bogati posestnik vdovec Ivan
Deskaš oženil proti volji svojih dveh hčerk
iznova in sicer z dekletom, ki je bilo še
mlajše nego njegovi hčerki. Mačeha se je s
hčerkama neprestano prepirala, a na sv.
večer so se sprle tako, da je oče svoji
hčerki zapodil iz hiše ter jima prepovedal,
še kdaj vrniti se. Nesrečni sestri sta šli
na pokopališče ter se ondu na materinem
grobu zastrupili. Na božič so ju našli
mrtvi.

* **Psi — tovarna živina.** Konzul
Zjedinjenih držav, nameščen v Belgiji, je
preračunal korist rabe psov kot tovarne
živine in prišel do zaključka, da so še ne
vporabljeni psi v Zjedinjenih državah vredni
lepo svoto tri in pol milijonov frankov, ki
so brezkoristno naloženi. Po njegovem
mnenju je vreden lep pes povprečno 500
frankov. V Belgiji živé psi v hlevih, kakor
konji; živé jih s konjskim mesom in črnim
kruh; hrana stane 20—30 st. na dan.
V nekaterih mestih so veliki semnji psov,
na kojih se jih proda in kupi na tisoče.
Marsikateri pes doseže vrednost srednjega
konja. Rabijo jih za vožnjo skoro vsi obrt-
niki; tudi po tovarnah se jih najde mnogo.
Močan pes pelje težo 100 kg in še več,
navidezno brez najmanjšega truda.

Književnost.

— **„Popotnik“.** Poslednja štev. XXI.
letnika ima to-le vsebino: D. P.: O otroški
psihologiji. Drag. Pribil: Nekoliko pedago-
ških navodil za zemljepisni pouk. Anton
Kosi: Šesta božja zapoved v ljudski šoli.
Iv. Šega: Pedagoški utrinki. Marija Zopf:
O gojitvi cvetic na šolskem vrtu. Pismena
vprašanja pri letošnjih izpitih učne uspo-
sobljenosti. Književno poročilo. Razgled.
Listek. Pedagoški paberki. Kronika.

Telefonska in brzobjavna poročila.

Dolenjaves 4. januarja. Pre-
ganjani narodnjaki kličemo navdušeni:
Slava zavednim volilcem in gromoviti
živio vrlim naprednim poslancem! Bog
blagoslovi njih delo v prid domovini
in zatiranemu narodu.

Naprednjaki.

Dolenji Logatec 4. januarja.
Slava! Slava! — biserju slovenskega
naroda in dičnemu našemu častnemu
občanu dr. Tavčarju! Živeli boritelji za
napredek in svobodo naroda! —

Mulley, župan.

Kostanjevica 4. januarja. To-
piči gromijo, tako nam velijo: Je zma-
gala stranka zavedna, živi naj ideja
napredna!

Kostanjeviški naprednjaki.

Kozje 4. januarja. Kozjanski na-
prednjaki srčno čestitajo k zmagi. Dal
Bog tudi nam zmago dne 11. prosinca!

Krško 4. januarja. Krški volilci
se veselo sijajne zmage. Živel sloven-
ski narod! Živeli slovenski voditelji!

Dr. Romih.

Metlika 4. januarja. Srčno časti-
tamo zmagi narodne ideje vedno zvesti
Belokranjci Metličani. — Globočnik, Sku-
šek, Gustin, Burnik, Rajmer, Govanec
Zugel, Gangl, Jutras, Krizan, Gustin,
Fran in ml. Prosenik, Kupinič, Sopčič,
Fleischman, Barbič, Tomc, Troček, Weiss,
oba Furlana, oba Navratila, J. Sturm,
Meznarič, Pezdirc, Fux, Bezak, Golja.

Poljane 4. januarja. K sijajni
zmagi Tavčarjevi čestitamo! — Poljanci.

Ribnica 4. januarja. Slava ne-
ustrašenim napredno-narodnim volilcem
in izvoljenim poslancem! — Ribničanke.

Ribnica 4. januarja. Slava za-
vednim meščanskim volilcem, ki so si-
jajno odbili siloviti naskok združenih
prctivnikov naroda! — Ribniški napred-
njaki.

Šoštanj 4. januarja. Slava za-
vedni kranjski inteligenci. Helotstvo bo
propalo. Naprednjaki.

Vipava 4. januarja. Radujé se
sijajne zmage kličejo „Slava“ Ferjan-
čiču, Tavčarju, Plantanu
vipavski narodnjaki.

Gorica 14. januarja. Pri ožji
volitvi so se držali narodni naprednjaki
trdno in so glasovali polnoštevilno za
dr. Tumo, ki je dobil 141 glasov.
Voljen je bil dr. Gregorčič s pi-
škavo večine petih glasov, a ako vpo-
števamo, da je glasovalo za tega „ve-
likega rodoljuba“ tudi jedenindvaj-
set laških klerikalcev moramo
reči, da je zmagal dr. Tuma, ki je
dobil sedemnajst slovenskih glasov več
nego Gregorčič. Laški liberalci so se
volitve popolnoma vzdržali, dasi jih je
bilo mnogo, ki bi radi volili dr. Tumo,
a niso smeli, ker jim je prepovedal
dr. Pajer. Pri drugi volitvi je dobil
Gregorčič tudi glas očeta tistega
Laščaka, glavarja nekje v Istri, ki je
vladi vedno na razpolago. Tu se je
torej pokazal vladni vpliv! To je prvi
slučaj, da je šel Slovenec iskat volilce
v Furlanijo. A naj je šel, saj ve, da
je to bilo prvič in zadnjič, kajti dru-
gikrat mu ne bo mogel pomagati sam
veliki zdražbar v kardinalni palači, ki
mora povsod imeti svoje prste vmes.
Ko se je zgasil uspeh volitve, je za-
gromela množica pred voliščem: „Evviva
il deputato del Friuli!“ Bili so sami
Slovenci, ki so se vlekli skozi vse
mesto do kardinalove palače, kjer so na-
pravili burno demonstracijo kličoč:
„Evviva l' internazionale nera, evviva il
deputato del Missia, evviva il deputato
del Friuli don Gregorčič, je šlo vse
povprek, dokler ni razgnala policija
demonstrantov. Velik del jo je vdaril
nato skozi mesto pred Gregorčičevo
stanovanje, katerega je množica po-
zdravila kot poslanca laške Furlanije.

Zadar 4. januarja. V mestih sta
bila izvoljena Supuk in Borčić.

Budimpešta 4. januarja Apponyi
je prišel sem in je poklical Szélla na
odgovor, kako je mogel reči v svojem
novoletnem govoru, da je vladna stranka
vsled pristopa Apponyijeve stranke samo
numerično na boljem.

London 4. januarja. Došlo je
poročilo, da so Buri samo še štiri dni
pota od Kapstadta oddaljeni. Listi za-
htevajo, naj se v celi Kaplandiji takoj
proklamira nagla sodb. Bloemfontain,
prej glavno mesto oranjsko, je skoro
povse razdejano. Večernim listom je
došlo naznanilo, da je blizu Maties-
fontaina prišlo do bitke.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka v**
Ljubljani. V mesecu decembru 1900 je bilo
pri isti na knjižice in tekoči račun vložnih
391.683 K 98 h, vzdignjenih pa 193.480 K
57 h, tako da je bilo stanje vsih vlog dne
31. decembra 1900 916.607 K 52 h.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Me-
seca decembra 1900 uložilo je v mestno
hranilnico ljubljansko 847 strank 422.830
kron 32 vin., 703 strank pa je dvignilo
387.434 kron 20 vin. V IV. četrtletju 1900
dovolilo se je 83 prosilcem posojil za zem-
ljišča v skupnem znesku 92.770 kron.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Jos. Platner pošilja 14 K, nabranih v veseli družbi „pri belem volku“, slavičji sijajno zmago narodno-naprednih poslancev s klicem: Slava volilcem, živela napredna ideja, živio voditelj dr. Ivan Tavčar!

Za Prešernov spomenik. Uradniki banke „Slavije“ so poklonili ob lepi smagi dr. Tavčarja, ki jo je priborila zdrava človeška pamet, 24 K 20 vin. z geslom: „In vstal nam res zor je — a novega dne Ti bodi ponosni buditelj!“ — Živeli!

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 28. decembra 1900. poslali prispevkov p. n. g. spoda in društva: Upravištvu „Mira“ 545-03 K; Vinko Poljanec, semeniški duhovnik v Celovcu, 14 K mesto nagrobnega venca svojemu tovarišu Fr. Doklerju. Pošiljatelj je daroval 6 K, pravdnik na Dunaju Kvidon Sernec pa 8 K; Fr. Fajdiga iz Sodražice 6-80 K iz nabiralnika; gospa Marija Škrinjarjeva iz Trsta 200 K kot čisti dobiček od razprodanih razglednic; „Hranilnica in posojilnica“ v Senožečah 10 K; upravištvu „Slov. Naroda“ 582-15 K; uredništvo „Slovenca“ 4 K; podružnica za Konjice 78 K; ženska podružnica v Idriji 198 K; podružnica za Trbovlje 141-62 K; Ig. Kovčar ml. iz Ajdovščine zbirko obmejnih Slovencev ob Hribu 12 K; učitelj Janko Karba 10 K, katere so darovali gostje pri zabavnem večeru v gostilni gosp. Sršena v Ljutomeru; podružnica za Škocjan (Kor.) 35-50 K; Šentjakobska posojilnica v Rožu (Kor.) 100 K; moška podružnica v Starem trgu 105 K; duhovnik J. Schifferer v Lokvi dar tamošnjih Mohorjanov 10 K; moška podružnica v Idriji 40 K; Fr. Hrašovec, blagajnik izven-akademiske podružnice v Gradcu 108 K; ženska podružnica v Prvačini 40 K; Ivan Vrhovnik, mestni župnik v Ljubljani, 5 K mesto venca nepozabnemu pok. dekanu Ivanu Veselu; kapelan v Gorici Josip Sičan 10 K; podružnica za Pivko na Notranjskem 47-80 K po Ferd. Špilar; podružnica za Kotmaro ves 25 K; Drag. Pertot iz Bar-kovelj pri Trstu 20-84 K in sicer: 17 K nabranih na svatbi 10. novembra, ostalo pa je iz nabiral-nika v „Narodnem domu“; akademiska podruž-nica v Gradcu 86 K; podružnica za Ptuj 90-80 K; Ant. Artel, s Spod. Gorice pri Celovcu 10 K; ženska podružnica v Ribnici po g. Anici Bobe-kovi 308 K; podružnica za Žuženberk 10 K; kranjski trgovec Jakob Killer ob ženitnini svo-jega brata v Kropi 8 K; konz. svetnik dr. Jos. Dolenc za Miklavža 20 K; gđ. učiteljica Re-zika Strletova 13-72 K in sicer: 10 K so dali Gorjanski Mohorjani, 3-72 K pa vesela družba pri Črnetu v Sp. Gorjah; moška podružnica na Vrhniku po dekanu Lovru Gantar 102 K; g. Mimi Pirčeva iz Kranja 63 K, odkupnine od novoletnih voščil; „Okrajna posojilnica v Krškem 10 K; c. kr. poštar in Trojanah Fr. Konšek 2 K, odkup-nine od novoletnih voščil in trgovca Ivan Jebračin 200 K od družbine kave.

Iskreno se zahvaljujoč požrtvovalnim daro-vateljem, našemu za družbo vnetemu časopisju, delavnim podružnicam in slavnim slovenskim po-sojilnicam izrekamo nado, da se v bodoče zani-manje č. občinstva do naše družbe povekša, da-rovitost pa pomnoži. Upamo od sleherne Slo-venke in slehernega Slovenca posredne pod-pore ob kavi, vžigalicah, svinčnikih i. dr. rečeh

Št. III. 427/00/1

Razglas.

(2648—3)

Od c. kr. dež. sodišča v Ljubljani se je dovolila na predlog imejitelja **Aleja Krennerja** iz Škofjeloke prostovoljna prodaja njegove tovarniške posesti v Vodmatu, dež. deske vlož. št. 82. kat. obč. Sv. Petra predmestje II. del z vsemi poslopji brez še notri se nahajajočih strojev ter drugih premičnin za vskljico ceno **44.000 K** ter izvršitev naročila c. kr. notarju **dr. Franc Voku** v Ljubljani, kot sodnemu komisariju.

Prodajalni rok bode **dne 18. januarja 1901** popoldne ob 3. uri v pi-sarni gori omenjenega notarja.

Zdražitelj ima 10%, vadij v teku 6 tednov do 15%, od najvišjega ponudka zvišati ter najvišji ponudek s 4 1/2%, zamudnimi obrestmi vred v teku 1 leta v štirih četrt-letnih enakih obrokih plačati, a more tudi na račun četrtega obroka prevzeti tabularno terjatev po enaki obrestni meri. — Zdražitelju je prosto, kupiti tudi na dan prodaje v mejah posestva se nahajajoče stroje ter razne premičnine za skupno ceno **6000 K** povprečno pod enakimi plačilnimi pogoji.

Drugi dražbeni pogoji, kakor tudi cenilni protokol ter ekstrakt zemljiške knjige so razgrnjeni v tukajšnji sodni pisarni med uradnimi urami kupovalcem na vpogled.

Upnikom, ki so zavarovani na za prodajo določenem posestvu ostane njihova za-stavna pravica pridržana neglede na prodajno ceno.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani

odd. III, dne 17. decembra 1900.

ki se prodajajo v družbino korist, in nepo-sredne podpore s novčnimi prispevki. — Č. d. družbinim dobrotnikom veselo, srečno novo leto! sebi pa mnogo posla z vknjiževanjem gostih prispevkov želi:

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno delo
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi desno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28—1)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana

Realjeva cesta št. 1, sraven mesarskega mostu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Doc.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Morina v 24 urah
3	9. zvečer	739-0	— 9-4	sl. jvzhod	jasno	0-0
4	7. zjutraj	739-7	— 11-2	sr. svzhod	oblačno	0-0
5	2. popol.	739-3	— 8-9	sr. jvzhod	del. oblač.	0-0

Srednja včerašnja temperatura —9-8°, nor-male: —2-7°.

Dunajska borza

dne 4. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98-30
Skupni državni dolg v srebru	98-15
Avstrijska zlata renta	117-45
Avstrijska kronska renta 4%	98-15
Ogrska zlata renta 4%	117-30
Ogrska kronska renta 4%	92-30
Avstro-ogrsko bančne delnice	1692-—
Kreditne delnice	659-—
London vista	240-2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-62 1/2
20 mark	23-52
20 frankov	19-12
Italijanski bankovci	90-70
C. kr. cekini	11-37

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-žice ter iste obrestuje po 4% od dne vloge do dne dviga,

2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od-povedi. (11—3)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštno hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne proste vpošiljatve zneskov.

Izurjena prodajalka

ne preveč mlada, ki bi vodila filijalko na-jine trgovine z mešanim blagom, vsprejme se pri (10—2)

Lebinger & Bergmann v Litiji.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Du-naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-dejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseaa, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov

za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z jednoletno pismono garancijo, 6 finih žepnih rob-cev, belih ali barvastih, ovratnica z orijentaliskimi biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prstan z imitiranim zlahtnim kamenom, tudi za dame, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen smodkin nastavek z jantarjem, 1 ff. žepni nož, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnatj port-moné, 1 toaletno zrcalo z etuijem, 1 par bouto-nov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim, 1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne po-trebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le **3 K 60 h.**

Razpošilja proti povzetju nova krakovska razpošiljalna tvrdka (21)

F. Windisch

Krakow No. B/X.

Za neugajajoče se vrne denar.

Razpis službe.

Pri podpisnem generalnem zastopu c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstrijski Phönix“ sprejme se proti pogodbi v službo

namestnik vodje generalnega zastopa

z letno plačo 2400 K.

Prosilec mora biti več vseh v delokrog generalnega zastopa spadajočega delo-vanja ter imeti za seboj že večletno strokovno prakso ter ne sme biti čez 35 let star. Prosilci samskega stanu imajo prednost.

Opremljene prošnje vložiti je pri podpisnem generalnem zastopu do **6. dne januarja 1901.**

V Ljubljani, dne 29. grudnia 1900.

C. kr. priv. zavarovalno društvo „Avstrijski Phönix“ na Dunaji.

(20)

Generalni zastop v Ljubljani.

Učenec

se takoj vsprejme pri

Aleks. Ličanu

(7—2) v Ilirski Bistrici.

Lokal

se odda za majev termin na Glav-nem trgu. (14—1)

Več se izve v upravištvu „Slov. Nar.“.

Bukovo oglje

prve vrste kupuje se v vsaki mno-žini ali v manjših partijah. 92

Ponudbe na upravištvu „Slov. Nar.“.

Zastop

za prodajo nove američanske

kontrolne blagajnice

izboren in vendar cenen izdelek, **se odda.**

Visoka provizija. Prijazne ponudbe pod G. N. 610 tvrdki Haasenstain & Vogler A. G. Frank-furt a. M. (17)

Izborna specialiteta

najljubše darilo vsakomur je

Ljutomerski

Biser iz Strmec 1886

(12) Dobi se v steklenicah pri (2)

Edmund Kavčič-u

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

50—500 kron nagrade

po primeri količine in vred-nosti lesa in natančnosti in zanesljivosti informacij dobi oni, kateri zamore dokazati, da je **Placido Orlando** iz Trsta v letu 1900. od meseca sep-tembra do konca oktobra kupil in plačal na svoje ime deščice, testone in tavolete.

Prijave naj se pošljejo rekomandirane na naslov: **A. B. Postfach No. 7, Fiume.** (2662—5)

Pod Trančo št. 2. Najnižje cene. 1 Veliko zalogo **klobukov** priporoča **J. Soklič.** Pod Trančo št. 2. Najnižje cene.

A. KUNST Ljubljana, Židovske ulice št. 4. **Velika zaloga obuval** lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih bla-govoli naj se vzorec vposlati. 1

Josip Reich likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna. — Cene nizke.

Avgust Repič, sodar Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16 (v Trnovem) izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne **sode** po najnižjih cenah. 1 Kupuje in prodaja stare vinske posodo.

Dragotin Košak * zlatar * 1 Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. **Velika zaloga poročnih prstanov lastnega izdelka.** Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrše.

Fran Detter LJUBLJANA, Stari trg št. 1. 1 Prva in najstarejša zaloga **šivalnih strojev.** Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ign. Fasching-a vdove 1 ključavničarstvo Poljanski nasip št. 8 (Relchova hiša) priporoča svojo bogato zalogo **štedilnih ognjišč** najpraprstejših kakor tudi najfinjših, s žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po cen. Vnania naročila se hitro izvrše.